

NÁRODNÝ
BEZPEČNOSTNÝ
ÚRAD

**Protikorupčný program
Národného bezpečnostného úradu
(verzia 2023)**

Bratislava
jún 2023

1. Východiská a ciele protikorupčného programu Národného bezpečnostného úradu

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 bola schválená Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023. Jednou zo stanovených úloh bolo prijatie rezortného protikorupčného programu, vyhodnocovanie plnenia úloh vyplývajúcich z prijatého protikorupčného programu a jeho aktualizovanie.

Cieľom protikorupčného programu Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „úrad“) je v súlade s prioritami Protikorupčnej politiky Slovenskej republiky a Národným protikorupčným programom Slovenskej republiky presadiť a chrániť verejný záujem prostredníctvom znižovania priestoru a príležitosti pre korupciu.

Na dosiahnutie tohto cieľa úrad vykonáva, identifikuje a navrhuje také protikorupčné systémové opatrenia v pôsobnosti úradu, ktoré zabezpečia verejnú integritu t. j. dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.

Cieľom implementácie protikorupčného programu úradu je zabezpečiť:

- zavedenie funkčného systému kontroly a riadenia korupčných rizík¹ v podmienkach úradu,
- vykonávanie dohľadu nad vývojom, fungovaním a vykonávaním protikorupčnej politiky vrátane riadenia korupčných rizík,
- využívanie výsledkov riadenia korupčných rizík na zvýšenie účinnosti protikorupčnej prevencie,
- presadzovanie mechanizmov umožňujúcich náležité reagovanie na všetky podozrenia z porušenia štandardov verejnej integrity.

Úrad prostredníctvom tohto dokumentu prijme konkrétne opatrenia s dôrazom na vykonateľnosť a preukázateľnosť účinkov ich realizácie.

Na účely realizácie Protikorupčnej politiky na roky 2019 – 2023 sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita: Vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovanými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia: Vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii. Podobne aj Európska komisia (EK) v súvislosti Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“. Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií. Aj keď v čase vypracovania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (TZ) sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania

¹ Riadením korupčných rizík sa podľa metodického odporúčania Úradu vlády SR k riadeniu korupčných rizík rozumie „proces zameraný na proaktívne identifikovanie a riešenie zraniteľných miest inštitúcie vystavených vnútorným a vonkajším hrozbám - nezákonného alebo neetického správania. Posudzuje sa závažnosť korupčných rizík z hľadiska ich vplyvu na činnosť, ciele a dôveryhodnosť organizácie, analyzujú sa ich príčiny a vytvára sa podklad na prijatie nápravných opatrení na oslabenie alebo odstránenie korupčných rizík. Kľúčové je znižovať priestor a eliminovať podmienky a príležitosti na vznik korupcie a posilňovať dôveryhodnosť organizácie“.

súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním.

Korupčné riziko: V užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie alebo konanie. Je to napríklad varovný signál, že môže alebo by mohlo dôjsť k zneužitiu právomoci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“): Systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odradzovanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Rezortný orgán: Ktorýkoľvek orgán verejnej moci, ministerstvo, samosprávny orgán, úrad, špecializovaná agentúra, právnická osoba zriadená zákonom, obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu, ako aj právnická osoba, ktorej jednou zo zakladajúcich strán alebo zriaďovateľom je orgán verejnej moci.

Verejná integrita: Dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore. V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný sektor zahŕňa legislatívne, výkonné, administratívne a justičné orgány a ich verejných činiteľov, ktorí sú vymenovaní alebo zvolení, platení alebo neplatení, v trvalej alebo dočasnej pozícii na ústrednej aj nižšej než celoštátnej úrovni. Môžu sem patriť aj verejnoprávne organizácie, štátne podniky a verejno-súkromné partnerstvá a ich zamestnanci, ako aj zamestnanci a entity poskytujúce verejné služby (napr. v zdravotníctve, vzdelávaní, verejnej doprave atď.), na ktoré sa môže uzavrieť zmluva, alebo v niektorých krajinách môžu byť financované zo súkromných zdrojov.

Verejný záujem: Záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb, a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie a právneho štátu.

Vyvoditeľná zodpovednosť: Povinnosť osoby zodpovedať sa za preukázateľné následky svojho konania a svojej činnosti, ktoré majú nepriaznivý vplyv na boj proti korupcii a prevenciu korupcie.

Zvyšovanie povedomia (angl. „awareness raising“) o **korupcii:** Interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na aktivizáciu protikorupčného správania.

2. Účel protikorupčného programu úradu

Úrad je ústredným orgánom štátnej správy na ochranu utajovaných skutočností, šifrovú službu, kybernetickú bezpečnosť a dôveryhodné služby.²

Organizačný útvar úradu vykonal analýzu úloh a pôsobnosti úradu, analýzu zákonných a podzákonných noriem v oblasti pôsobnosti úradu, analýzu zásad riadenia na úrade, analýzu postupov a činností útvarov úradu z hľadiska existencie korupčného priestoru – uplatňuje sa zásada nulovej tolerancie korupcie. Po posúdení a vyhodnotení analýzy boli identifikované rizikové oblasti resp. činnosti v pôsobnosti úradu, ktoré predstavujú potencionálne korupčné riziko.

Účelom protikorupčného programu úradu je zavedenie efektívneho mechanizmu monitorovania a hodnotenia korupčných rizík, zhromažďovanie relevantných údajov o úrovni uplatňovania, výkonnosti a celkovej účinnosti systému opatrení protikorupčného programu úradu. Ide o identifikovanie a eliminovanie korupčného rizika – identifikovanie korupčného priestoru v existujúcich a navrhovaných zákonných, podzákonných normách, vnútorných predpisoch v oblasti pôsobnosti úradu, čo koreluje aj s cieľom Národného protikorupčného programu SR – zúžiť priestor pre korupciu v legislatívnom procese. Protikorupčný program úradu je otvorený dokument, v prípade zistení vnútorných alebo vonkajších hrozieb bude priebežne aktualizovaný. Nové ciele a opatrenia budú stanovené po identifikácii zraniteľných miest úradu.

Na tento účel je na úrade zriadená pozícia protikorupčného koordinátora, ktorý koordinuje protikorupčné aktivity úradu vrátane modelu riadenia korupčných rizík založeného na IT platforme navrhutej úradom vlády SR.

3. Opatrenia protikorupčného programu úradu

Opatrenia vychádzajú z identifikovaných rizikových oblastí, resp. pracovných pozícií (funkcií), činnosti a postupov v pôsobnosti úradu. Dôležitý je cieľ, opatrenie je prostriedkom k dosiahnutiu cieľa.

Ciele, ktoré si stanovil úrad v protikorupčnom programe úradu (verzia 2022) boli splnené, pričom podľa povahy niektorých cieľov si príslušné opatrenia vyžadujú ich udržiavanie a výkon dohľadu nad ich dodržiavaním. Ide o opatrenia zamerané na vzdelávanie, výkon vnútornej kontroly a dohľadu, posilnenie verejnej integrity a osobnostný a profesionálny prístup príslušníkov riadením ľudských zdrojov podľa bodu 4. protikorupčného programu úradu v rozsahu a spôsobom ustanoveným všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými právnymi predpismi (napr. podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“), zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.“), nariadenia riaditeľa Národného bezpečnostného úradu č. 1/2018, ktorým sa vydáva organizačný poriadok Národného bezpečnostného úradu v znení neskorších predpisov (ďalej len „organizačný poriadok úradu“), nariadenia riaditeľa Národného bezpečnostného úradu č. 10/2019, ktorým sa vydáva Etický kódex (ďalej len „Etický kódex“).

---

² § 34, 35 až 39 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Cieľ č. 1:

Úrad si stanovil v aktualizovanom protikorupčnom programe úradu cieľ vykonať školenie príslušníkov a zamestnancov úradu za účelom ozrejmovania protikorupčných interných nariadení a protikorupčnej legislatívy na národnej a medzinárodnej úrovni.

Opatrenie: Vykonať školenie príslušníkov a zamestnancov úradu s cieľom oboznámenia s protikorupčnými internými nariadeniami a protikorupčnou legislatívou na národnej a medzinárodnej úrovni.

Gestor: sekcia vnútornej bezpečnosti

Spolugestor: útvary úradu

Termín: 30. december 2023

Cieľ č. 2:

Úrad si stanovil v aktualizovanom protikorupčnom programe úradu cieľ zefektívniť posúdenie dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu za účelom posúdenia povahy a rozsahu korupčného rizika.

Opatrenie: Vykonať školenie príslušníkov a zamestnancov úradu s cieľom zefektívniť posúdenie dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu za účelom posúdenia povahy a rozsahu korupčného rizika.

Gestor: sekcia vnútornej bezpečnosti

Spolugestor: útvary úradu

Termín: 30. december 2023

4. Posilnenie verejnej integrity a osobnostného a profesionálneho prístupu príslušníkov riadením ľudských zdrojov

Táto oblasť a zároveň opatrenie obsahuje širokú škálu nástrojov na riadenie ľudských zdrojov, ktoré predstavujú najmä spravodlivý systém prijímania uchádzačov do služobného pomeru, ich výber, kariérny postup, odmeňovanie, zaradenie schopnosti byť vedúcou osobnosťou v oblasti verejnej integrity do osobnostného profilu riadiacich pracovníkov, podpora riadiacich pracovníkov v ich úlohe etických autorít, vzdelávanie, až po opatrenia na presadenie štandardov verejnej integrity (vyvodenie zodpovednosti, prepustenie príslušníka zo služobného pomeru, oznámenie orgánom činným v trestnom konaní v prípade podozrenia zo spáchania niektorého z trestných činov korupcie podľa trestného zákona a podobne.

S prihliadnutím na skutočnosť, že príslušníci sa pri vykonávaní štátnej služby riadia zákonom č. 73/1998 Z. z., k posilňovaniu verejnej integrity prispieva aj vysoká kvalita príslušníkov vzhľadom na početné náročné zákonné požiadavky na nich kladené pri prijímacom konaní. V podmienkach úradu je prijímanie príslušníkov a zamestnancov založené na náročnom systéme výberu, v ktorom sú na uchádzačov kladené vysoké nároky na spoľahlivosť, bezúhonnosť a celkovú morálnu spôsobilosť. Úrad má nulovú toleranciu ku akémukoľvek korupčnému správaniu svojich príslušníkov

a zamestnancov úradu. Príslušníci úradu na svojich funkciách sú povinní mať bezpečnostnú previerku na stupeň utajenia Prísne tajné teda musia byť „bezpečnostne spoľahlivou osobou“ /§ 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 215/2004 Z. z./ . Za bezpečnostne spoľahlivú osobu /§ 14 ods. 2 písm. c) bod 10 zákona č. 215/2004 Z. z./ sa nepovažuje ten u koho bolo zistené bezpečnostné riziko, ktorým je zistenie, že osoba prijíma neoprávnené platby, dary alebo iné výhody alebo zneužíva postavenie a funkciu na získavanie neoprávnených pôžitkov. Príslušníci úradu, ktorý tvoria hlavnú časť personálneho substrátu úradu zakladajú svoj služobný pomer k úradu a podliehajú pod zákon č. 73/1998 Z. z.. Príslušník podľa organizačného poriadku je okrem iných povinností povinný vyhýbať sa akejkoľvek forme korupčného správania, vrátane prijímania darov alebo iných výhod, ktoré by mohlo viesť k ovplyvneniu výkonu služobnej činnosti, vyhýbať sa činnosti alebo správaniu, ktoré by mohlo byť hodnotené ako konflikt záujmov alebo by mohlo narušiť vážnosť úradu alebo ohroziť dôveru v úrad, zdržať sa konania, ktoré možno kvalifikovať ako využívanie informácií na osobný úžitok či vo svoj prospech alebo v prospech alebo na ujmu niekoho iného. Úrad prostredníctvom zákonom stanovených postupov a nástrojov preveruje a hodnotí každého príslušníka úradu, či a ako spĺňa všetky zákonom stanovené požiadavky (napr. § 27 zákona č. 73/1998 Z. z., § 29 zákona č. 215/2004 Z. z.). Úrad na základe zistenia nových skutočností preveruje počas platnosti osvedčenia či osoba spĺňa predpoklady na vznik oprávnenia, teda či je aj bezpečnostne spoľahlivou osobou a v prípade zistenia, že nespĺňa tieto predpoklady musí zrušiť platnosť osvedčenia. Zistenie akýchkoľvek relevantných skutočností súvisiacich s bezpečnostnou spoľahlivosťou príslušníka (korupčné riziko) okamžite vyvoláva dôsledné preverenie informácií s ďalším zákonným postupom.

Základné povinnosti príslušníka upravuje organizačný poriadok úradu, ktorý v čl. 13 upravuje povinnosti príslušníka. Jednou z jeho povinností je okrem iného vyhýbať sa akejkoľvek forme korupčného správania, vrátane prijímania darov alebo iných výhod, ktoré by mohlo viesť k ovplyvneniu výkonu služobnej činnosti. V podmienkach úradu bol vydaný Etický kódex, ktorým sa ustanovili pravidlá čestného a bezúhonného správania sa príslušníkov a zamestnancov úradu. Dôraz sa kladie na nezaujaté a profesionálne správanie sa, dodržiavanie slušnosti a zdvorilosti.

5. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia protikorupčného programu úradu

V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023, má úrad povinnosť vyhodnocovať plnenie úloh vyplývajúcich z protikorupčného programu a aktualizovať tento program raz ročne za predchádzajúci kalendárny rok. Protikorupčný koordinátor predkladá na schválenie riaditeľovi úradu Protikorupčný program úradu do 30. júna nasledujúceho roku.